

Notat til Folketingets Europaudvalg

Dato
30. november 2022

Rådsmøde (energi) den 19. december 2022

Dagsorden	Side
1. Forslag om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, om bygningers energimæssige ydeevne og om energieffektivitet, KOM(2022) 222	2
- <i>Generel indstilling</i>	

1. Forslag om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, om bygningers energimæssige ydeevne og om energieffektivitet

KOM (2022) 222

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Europa-Kommission har den 18. maj 2022 fremsat et forslag om ændring af hhv. direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, energieffektivitetsdirektivet og direktivet for bygningers energimæssige ydeevne. Forslaget er fremsat som en del af REPowerEU-planen på baggrund af den geopolitiske situation efter Ruslands invasion af Ukraine og de stigende energipriser.

Fsva. angår ændring af VE-direktivet består forslaget af en forøgelse af det overordnede VE-mål til 45 pct. samt en forpligtelse for medlemsstater til at kortlægge tilstrækkelige arealer til etablering af VE-anlæg for at nå 2030-målsætningerne og herefter udpege såkaldte "go to"-områder for én eller flere typer VE-anlæg, som skal sikre hurtigere tilladelsesprocesser for etablering af vedvarende energianlæg (VE-anlæg). Forslaget fastsætter også bestemmelser om tidsfrister for sagsbehandling inden for og uden for "go to"-områderne. I bygningsdirektivet foreslår Kommissionen at indføre en ny artikel, som skal sikre etablering af solenergiinstallationer på nye og eksisterende bygninger. Ift. energieffektivitetsdirektivet foreslår Kommissionen at hæve EU's overordnede mål for energieffektivisering yderligere til 13 pct. i 2030.

Forslagene forventes at få lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det forventes at medføre samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser.

Fra dansk side kan forslaget støttes, da det forventes at kunne medvirke til at sikre en accelereret VE-udbygning, ikke mindst i andre medlemslande, som ikke er lige så langt fremme i VE-udbygningen, som Danmark er. Det ses dog også som essentielt, at der igangsættes et opfølgende arbejde i EU for smidigere godkendelsesprocesser for større VE-projekter på land såvel som ift. større havvindmølleparker. Fra dansk side arbejdes der for, at forslaget tager højde for allerede etableret national organisering, den store forskel på medlemslandenes betingelser samt variationen i VE-projekter. Dertil vil man arbejde for, at tidsfristerne for godkendelse af VE-projekter i forslagene skal ligge på et ambitiøst, men realistisk niveau. Fra dansk side er man meget positiv over for, at VE-projekter kan kategoriseres som værende af tungvejende offentlig interesse og tjene folkesundheden og sikkerheden, men der er også et ønske om yderligere nuancering ved balancering af lovlige hensyn.

Stillingtagen til den del, der omhandler revision af bygningsdirektivet, er behandlet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag. Højere VE- og

EE-mål er desuden håndteret i regi af revisionen af direktivet om fremme af vedvarende energi samt revisionen af energieffektivitetsdirektivet.

Det tjekkiske formandskab forventes at sætte forslaget på dagsordenen for energirådsmødet den 19. december 2022 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har den 18. maj 2022 offentliggjort sin REPowerEU-plan, som indeholder en række strategier og tiltag, som bl.a. skal mindske EU's afhængighed af fossile brændsler og fremme den grønne omstilling. I den forbindelse har Kommissionen fremsat forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (VE-direktivet), direktiv om bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet) og direktiv om energieffektivitet (EE-direktivet), KOM (2022) 222. Disse ændringer skal supplere de forslag til ændringer, som Kommissionen har præsenteret hhv. den 14. juli og 15. december 2021 som en del af "Fit for 55"-pakken.

Kommissionen henviser til den nuværende geopolitiske situation som følge af Ruslands invasion af Ukraine og de høje energipriser, som øger behovet for at fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder og energieffektivitet. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192, stk. 1, og 194, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk udgave den 1. juni 2022.

Det tjekkiske formandskab forventes at sætte forslaget på dagsordenen for energirådsmødet den 19. december 2022 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Formålet med revisionen af forslagene er at sikre et grønt og mere uafhængigt energisystem i EU. Kommissionen vurderer, at dette skal ske via en koordineret indsats, så medlemsstaterne bidrager til fremskyndelse af energieffektivitet og vedvarende energi samt afkorter og forenkler tilladelsesprocedurerne.

I forslaget lægges der op til følgende ændringer:

Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Kommissionen foreslår at forhøje det overordnede VE-mål fra det eksisterende 32 pct. til mindst 45 pct. i 2030. Dette er en forhøjelse ift. det fremsatte forslag i juli 2021, hvor det blev foreslået at hæve målet til mindst 40 pct. i 2030.

Definition og udpegning af go-to områder

Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal kortlægge arealer til etablering af VE-anlæg, som vurderes nødvendige for at nå medlemslandets andel af vedvarende energi til at bidrage til 2030-målsætningen. Dernæst skal medlemslandet inden for

disse områder udpege såkaldte "go to"-områder, som er områder, hvor etablering af VE-anlæg ikke forventes at have en væsentlig miljøpåvirkning. Go to-områderne skal udpeges for én eller flere typer VE-anlæg, og der er ikke krav om udpegning for bestemte typer VE-anlæg eller lokationer. Områderne kan således ligge både på land og/eller i hav. Go to-områderne skal ligeledes prioriteres i "kunstige og bebyggede overflader", som allerede er påvirket væsentligt af menneskelige aktiviteter, fx kunstige søer og parkeringsarealer. Go to-områderne skal derudover udpeges uden for Natura 2000-områder, naturområder og -reservater, identificere fugletrækruter og øvrige områder identificeret ved følsomhedskortlægninger og ved brug af alle passende værktøjer og datasæt til at identificere områder, hvor VE-anlæg ikke vil have en væsentlig miljøpåvirkning, herunder risikokortlægning for vilde dyr og planter.

Godkendelsesproces inden for "go to"-områder

Inden for go to-områderne skal der som udgangspunkt kun gennemføres en strategisk miljøvurdering (SMV), som skal identificere de miljøpåvirkninger, som VE-projekter i områderne kan forventes at medføre, og herefter fastsætte nødvendige afværgeforanstaltninger. Der skal således ikke gennemføres miljøkonsekvensvurderinger af de enkelte projekter (VVM), hvis projektansøgeren kan dokumentere, at projektet overholder de krav om afværgeforanstaltninger, som er fastlagt i den strategiske miljøvurdering. Undtagelsen til dette er, hvis et projekt kan medføre væsentlige grænseoverskridende miljøpåvirkninger, eller hvis et naboland i henhold til Espoo-konventionen beder om, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering (VVM). Der skal ligeledes ikke foretages en Natura 2000-konsekvensvurdering. Hvis der sikres passende afværgeforanstaltninger, er der en formodning om, at der ikke er tale om en overtrædelse af område- og artsbeskyttelsen i naturdirektiverne. Senere projekter skal dog screenes for at vurdere, om der er stor sandsynlighed for væsentlige uforudsete skadelige virkninger.

Inden for go to-områder må tilladelsesprocesserne for VE-projekterne og den nødvendige tilhørende infrastruktur ikke overstige ét år. Der regnes fra, når ansøger har fremsendt en fyldestgørende ansøgning, til den endelige tilladelse er meddelt. I særlige tilfælde kan denne proces forlænges op til tre måneder. For repowering eller for anlæg med en effekt under 150 kW må tilladelsesprocesserne ikke overstige seks måneder. I særlige tilfælde kan denne proces også forlænges med op til tre måneder.

Inden for go to-områderne vil myndigheder være forpligtede til, inden for 14 dage fra en ansøgning om et VE-projekt er modtaget, at meddele ansøger, om ansøgningen er fyldestgørende. Såfremt ansøgningen ikke er fyldestgørende, har ansøger 14 dage til at fremsende en fyldestgørende ansøgning. Hvis tidsfristen ikke overholdes, kan myndigheden afvise ansøgningen, hvorefter ansøger kan genfremsende en ansøgning på et hvilket som helst tidspunkt. Såfremt ansøgningen er fyldestgørende, har myndigheden 30 dage til at udføre en screening af, hvorvidt projektet medfører utilsigtede miljøpåvirkninger, der ikke er belyst fyldestgørende i den strategiske miljøvurdering for go to-området. For VE-projekter under 150 kW skal screeningen udføres inden for 15 dage.

Efter screeningen skal det ansøgte VE-projekt betragtes som godkendt ud fra en miljømæssig betragtning, og uden at dette kræver en egentlig afgørelse fra myndigheden. Dog kan myndigheden på baggrund af klare beviser træffe beslutning om, at projektet må forventes at medføre væsentlige miljøpåvirkninger, der ikke er belyst tilstrækkeligt, eller at de fastsatte afværgeforanstaltninger ikke er tilstrækkelige til at mindske miljøpåvirkningerne, hvorefter projektet skal gennemgå en miljøkonsekvensvurdering (VVM). Miljøkonsekvensvurderingen (VVM) skal herefter udføres inden for seks måneder.

For tilladelsesprocessen inden for go to-områder skal manglende svar fra myndighederne inden for de fastsatte frister betragtes som en godkendelse, hvorefter projektet kan fortsætte til næste trin.

Godkendelsesproces uden for go to-områder

Uden for go to-områderne må de af forslaget omfattede dele af elementerne i en tilladelsesproces for et VE-projekt og tilhørende nødvendig infrastruktur, dvs. infrastruktur direkte i relation til VE-projektet, ikke overstige to år med mulighed for seks måneders forlængelse i særlige tilfælde. Miljøkonsekvensvurderingen af disse projekter skal gennemføres i én samlet procedure, hvor myndighederne er forpligtet til at levere en afgrænsningsudtalelse om omfanget og detaljeringsniveauet i miljøkonsekvensvurderingen til ansøgerne.

For disse projekter skal drab og forstyrrelse af beskyttede arter ikke betragtes som forsættigt, når passende afværgeforanstaltninger er implementeret. Myndighederne kan også i et eller flere pilotprojekter i en begrænset periode tillade, at effekterne af oprøvede, nye afværgeforanstaltningerne overvåges, og at der gribes ind, såfremt foranstaltningerne ikke har den ønskede effekt. For VE-projekter under 150 kW uden for go to-områder må den samlede tilladelsesproces ikke overstige ét år med mulighed for tre måneders forlængelse.

Organisering af godkendelsesprocesser

Medlemslandene skal oprette et eller flere kontaktpunkter, som skal facilitere og vejlede om tilladelsesprocesserne. En ansøger skal kunne nøjes med at kontakte ét kontaktpunkt i hele processen, og kontaktpunktet skal vejlede ansøgerne på en gennemsigtig måde og stille alle nødvendige informationer til rådighed for ansøger samt varetage dialog med andre myndigheder. Kontaktpunktet skal sørge for, at alle tidsfrister for tilladelsesprocesserne overholdes. Kontaktpunktet skal ligeledes stille en manual til rådighed for ansøgere online, der også adresserer projekter i mindre skala samt VE-anlæg til dækning af eget forbrug.

Medlemslande skal sikre, at ansøgere har adgang til at få afgørelser prøvet ved en klageinstans og skal sørge for, at klager over VE-projekter nyder godt af de hurtigste administrative og juridiske procedurer tilgængeligt både nationalt, regionalt og lokalt.

Særlige regler for solcelleanlæg

Tilladelsesprocessen må - for de af forslaget omfattede dele af elementerne i processen - ikke overstige tre måneder for installation af solenergiudstyr, herunder bygningsintegrerede solcelleanlæg i eksisterende eller fremtidige kunstige konstruktioner med undtagelse af kunstige vandoverflader. Sådanne installationer af solenergiudstyr foreslås undtaget fra kravet om VVM, forudsat at den primære konstruktions hovedformål ikke er produktion af solenergi.

VE-anlæg mv. vurderes at være af tungtvejende offentlig interesse

Kommissionen har tilføjet, at anlæg til produktion af energi fra vedvarende energikilder, deres tilslutning til nettet og selve det tilknyttede net og lagringsaktiver i tilladelsesprocessen formodes at være af tungtvejende offentlig interesse og tjene den offentlige sundhed og sikkerhed, når der skal ske en afvejning af interesser i konkrete sager i tilfælde af fravigelse fra område- og artsbeskyttelsen i naturdirektiverne og beskyttelse og mål efter vandrammedirektivet. Derudover foreslås der, at medlemsstaterne fremmer afprøvning af nye VE-teknologier i pilotprojekter. Kommissionen har også fokus på begrænsninger i mulighederne for at tilpasse teknologispecifikationer i løbet af tilladelsesproceduren.

Bygningsdirektivet

I bygningsdirektivet foreslår Kommissionen at tilføje en ny bestemmelse, der pålægger medlemslande at sikre, at alle nye bygninger udformes med henblik på at optimere deres potentiale for solenergiproduktion, herunder fra solceller og solvarme, baseret på solindstrålingen på byggegrunden. Delen der omhandler revision af bygningsdirektivet forefindes i samlenotat vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

Energieffektivitetsdirektivet

I EE-direktivet foreslår Kommissionen at hæve EU-målsætningen for energieffektivisering, således at medlemsstaterne kollektivt skal sikre en reduktion af energiforbruget med 13 pct. i 2030 i forhold til et 2020-referencescenarie. Forslaget skal erstatte Kommissionens forslag vedr. samme af den 14. juli 2021, hvori Kommissionen foreslår et bindende EU-mål på 9 pct. i 2030. Kommissionen forklarer forslaget om at opjustere målet til 13 pct. med de stigende energipriser, og deraf afledt forhøjet omkostningseffektivitet ved energieffektiviseringstiltag, samt behovet for at imødegå afhængighed af import af energi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets holdning foreligger ikke endnu.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen henviser Kommissionen til behovet for en hurtig og koordineret EU-indsats for at fremskynde energiomstillingen fra det traditionelle energisystem baseret på fossile

brændstoffer til et mere integreret og energieffektivt energisystem baseret på vedvarende energi.

Fra dansk side er man enig i, at udviklingen af et mere integreret og energieffektivt energisystem baseret på vedvarende energi er grænseoverskridende, hvor regulering på EU-niveau har klare fordele frem for selvstændige nationale eller lokale energipolitikker. Fra dansk side kan man dermed tilslutte sig Kommissionens vurdering og finder, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget kan få betydning for en række love og bekendtgørelser, og vil hovedsageligt berøre følgende lovgivning:

Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

- Bekendtgørelse nr. 1157 af 01 juli 2020 af lov om planlægning
- Bekendtgørelse nr. 125 af 07 februar 2020 af lov om fremme af vedvarende energi
- Bekendtgørelse nr. 1976 af 27 oktober 2021 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)
- Bekendtgørelse nr. 1383 af 26 november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
- Bekendtgørelse nr. 2091 af 12 november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
- Bekendtgørelse nr. 1215 af 05 juni 2021 om kontaktpunkt og tidsfrister for VE-tilladelsesprocessen
- Bekendtgørelse nr. 2654 af 28 december 2021 om tilladelse til etablering og ændring af elproduktionsanlæg samt elproduktion fra anlæg på land

Bygningsdirektivet

Delen, der omhandler revision af bygningsdirektivet, er beskrevet i notat til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget forventes ikke at få betydning for dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

For VE-direktivet vil det kræve en række ændringer af gældende ret, såfremt ændringsforslaget vedtages i sin nuværende form, idet der lægges op til ændrede procedurer.

Ændringsforslaget forventes i den foreslåede form at medføre ændringer i den gældende lovgivning og organisering på området. Der er tale om ændringer af VE-loven og en række tilhørende bekendtgørelser, miljøvurderingsloven med tilhørende bekendtgørelse samt miljøbeskyttelsesloven med tilhørende bekendtgørelser. Forslaget vurderes ikke at nødvendiggøre ændringer i planloven med tilhørende bekendtgørelser, men dette vil afhænge af implementeringen af forslaget.

Konkret vurderes forslagets initiativ om tidsfrister for godkendelsesprocedurer ikke at omfatte udarbejdelse og vedtagelse af plangrundlag i medfør af planloven. Det bemærkes hertil, at alene et mindre udsnit af elementerne i godkendelsesprocessen er omfattet af forslaget, og at forslaget ikke indeholder en utvetydig definition af, hvilke elementer i godkendelsesprocessen som forslaget er møntet på, hvorfor dette er afgrænset pba. dialog med Kommissionen. På baggrund af dette har de respektive sektormyndigheder bidraget til vurderingen af, at VVM-tilladelse, byggetilladelse samt ibrugtagningstilladelse, evt. § 4-tilladelse, etableringstilladelse, elproduktions-tilladelse, endelig nettilslutnings- og driftstilladelse samt tilladelse til lysafmærkning er omfattet af forslaget. For biogasanlæg vurderes behandling efter miljøbeskyttelsesloven og evt. risikobekendtgørelsen også omfattet.

Afhængigt af den valgte model for implementering af forslaget vurderes initiativerne om udpegning af områder til opfyldelse af EU's 2030-mål for VE samt go-to-områder at kunne ske på planområdet, hvis der er et ønske herom i Danmark. For områder til opfyldelse af EU's 2030-mål vil der muligvis fx kunne henvises til kommunernes udpegning af arealer, der er egnet til opstilling af VE, i kommuneplanen, eller til de aftalte energiparkers områder, jf. Klimaaftale 2022. Derudover kan det som følge af den foreslåede *one-stop-shop*-struktur blive nødvendigt at ændre opgavefordelingen mellem forskellige statslige myndigheder samt mellem statslige- og kommunale myndigheder for landbaserede anlæg. Ansvar for myndighedsbehandlingen kan dog fastholdes.

b. Bygningsdirektivet

De lovgivningsmæssige konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i særskilt notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget for energieffektivitetsdirektivet forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Danmark opgør sit vejledende nationale bidrag til EU-målet via den nationale integrerede energi- og klimaplan.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Afledte nationale merudgifter som følger af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende rammer jf. budgetvejledningens punkt 2.4.1.

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Ifølge Klimafremskrivningen 2022 vil Danmarks VE-andel i 2030 være på 64 pct. uden yderligere tiltag. I henhold til den nationale energi- og klimaplan skal Danmark opnå en VE-andel på 55 pct. Det forventes dermed ikke, at Kommissionens forslag om at øge VE-andelen op til 45 pct. i 2030 i sig selv vil medføre konsekvenser for Danmark. De tiltag, der foreslås for at nå målene, kan dog medføre konsekvenser, herunder administrative konsekvenser for både statslige myndigheder og kommuner som følge af kortlægning og udpegning af go-to-områder, strategiske miljøvurderinger, nye tilladelsesprocedurer, one-stop-shop mv.

Det vurderes, at ændringsforslaget vil have administrative konsekvenser som følge af krav til hurtig screening og udpegning af go-to-områder, i visse tilfælde hurtigere sagsbehandling og omstrukturering af myndighedsbehandlingen. Forslaget til korte tidsfrister kan i visse tilfælde potentielt udfordre myndighederne ift. at opnå sikkerhed for, at sagerne er tilstrækkelig oplyst samt at sikre overholdelse af vilkår, særligt fsva. større VE-projekter, hvilket kan medføre øgede administrative byrder for statslige myndigheder og kommuner. Det vurderes dog generelt, at Danmark kan leve op til de foreslåede frister. Dertil vurderes det, at etableringen af ét kontaktpunkt (*one-stop-shop*) kan medføre administrative konsekvenser for både statslige myndigheder og kommuner, idet der for land kan være tale om en ny måde at behandle ansøgninger ifm. VE-projekter, da ansvarsfordelingen nuværende er delt mellem Energistyrelsen, Miljøstyrelsen og kommunerne.

De administrative og økonomiske konsekvenser af forslaget vil afhænge af den endelige udformning og implementering af forslaget.

b. Bygningsdirektivet

De statsfinansielle konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget til energieffektivitetsdirektivet vurderes at kunne medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser, idet det fælles energieffektiviseringsmål hæves. Et EE-mål på 13 pct. skønnes at kunne medføre statsfinansielle konsekvenser på ca. 6-17 mia. Fastsættelse af de statsfinansielle omkostninger er dog behæftet med markante usikkerheder. Det skyldes bl.a., at omkostningerne afhænger af, hvordan direktivet implementeres i Danmark, samt hvilke konkrete virkemidler der bringes i anvendelse.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Forslaget vurderes ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Det kan dog ikke udelukkes, at en kortlægning af nødvendige VE-områder samt konkrete go-to områder påvirker jordpriser og ejendomsværdier i og uden for de udpegede områder.

b. Bygningsdirektivet

De samfundsøkonomiske konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget forventes at kunne medføre samfundsøkonomiske konsekvenser. Disse vil være positive, hvis de højere energieffektivitetskrav kan føre til omkostningseffektive reduktioner i energiforbruget og større fleksibilitet i energiproduktionen for forbrugere mm. Hvorvidt reduktionerne vil være omkostningseffektive, afhænger bl.a. af, hvorvidt energieffektiviseringsiltag samfundsøkonomisk er billigere end udbygning af vedvarende energi inkl. netinvesteringer.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Såfremt forslaget vedtages i en form, der kan accelerere udpegningen af områder til opsætning af VE og tilladelsesproceduren for VE-projekter i Danmark, kan forslaget på sigt medføre positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, såfremt de kan indpasses under den eksisterende danske markedsdrevne model, idet der vil kunne opstilles visse typer VE-anlæg hurtigere end i dag. Dertil kan accelerering af udbygningen af VE i andre lande øge eksportpotentialet i Danmark. Modsat kan forslaget også opsætte visse barrierer, som kan have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser. Udbygning af VE på land sker efter en markedsdrevet model, hvor opstillere selv finder arealer og anmoder kommunen om at påbegynde nødvendige planprocesser samt ansøger om nødvendige tilladelser. Det kan ikke udelukkes, at udpegnin g af større arealer til konkrete go-to områder kan påvirke den markedsdrevne model og dermed begrænse udbygningen. For havvind udpeger staten allerede i dag områder til havvind, men forslaget kan medføre, at myndigheder ud fra et forsigtighedsprincip fastsætter unødigt restriktive vilkår eller rammer for kommende projekter. Dette vurderes at kunne medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser samt en begrænsning i af en markedsdrevet model, hvor afværgeforanstaltninger i dag fastsættes af myndighederne i dialog med opstillerne for de konkrete projekter i forbindelse med miljøvurdering (VVM) af projektet.

b. Bygningsdirektivet

De erhvervsøkonomiske konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget vurderes at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, da dansk erhvervsliv har en styrkeposition inden for energieffektive teknologier og løsninger, som kan føre til betydelig eksport. Øgede krav på EU-niveau forventes i den forbindelse at kunne føre til øget efterspørgsel på danske løsninger.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Forslaget ventes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet, idet forslaget må antages at øge medlemsstaternes indsats for at anvende vedvarende energi og derigennem reducere drivhusgasudledningen. Forslaget på hurtigere tilladelsesprocesser vurderes i sin nuværende form samlet set at kunne udfordre realitetsbehandlingen af ansøgninger til VE-projekter inden for go-to-områderne med de angivne tidsfrister og afgørelsestyper.

Det vurderes dog, at forslaget i en dansk kontekst ikke sikrer de rette rammer for en væsentligt hurtigere udbygning med VE, eftersom forslaget ikke forventes substantielt at kunne accelerere udbygningen med storskala-havvind og større VE-projekter på land, hvor en stor del af den danske VE-udbygning forventes at skulle komme fra.

Dette vurderes pba., at forslaget til tidsfrister kun omfatter mindre dele af den samlede sagsbehandlingstid, samt fordi der ikke skønnes at være store arealer i det åbne land eller på havet i Danmark, som opfylder kriterierne for go-to-områder. Fsva. go-to-områder vil det primært være kunstige og bebyggede overflader, som kan udpeges til go-to-områder. Go-to-områder vil ikke være egnede til større VE-projekter, da en strategisk miljøvurdering (SMV) oftest ikke anses egnet som eneste miljøvurdering pga. projekternes kompleksitet. Dertil vurderes der ikke at være store arealer både på land og til havs, som lever op til krav om ikke at medføre væsentlige miljøpåvirkninger.

Danmark forventes at opfylde sit bidrag til EU's VE-mål for 2030. Det vurderes derfor ikke som en udfordring for Danmark at efterleve forslaget om udpegnings af de områder, som er nødvendige for det nationale bidrag til EU's 2030-mål.

Det kan ikke udelukkes, at forslaget kan have en negativ påvirkning på miljø- og naturbeskyttelsesniveauet over for en række andre miljø- og naturbeskyttelsesinteresser, herunder artsfredning.

b. Bygningsdirektivet

Andre konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget skønnes at kunne have afledte positive konsekvenser for forsyningssikkerheden, beskæftigelsen, klima og sundhed. Et dansk bidrag til det fælles EU-mål for energieffektivisering på 13 pct. vurderes, afhængig af scenarier, hvor reduktionen af energiforbruget fordeles mellem forskellige energikilder, at kunne reducere drivhusgasudledningen i Danmark med 0,5-1,1 mio. tons CO₂ i 2030.

8. Høring

Kommissionens forslag til ændring af VE-direktivet, bygningsdirektivet og EE-direktivet har været i høring i EU-Specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik fra den 30. maj til den 8. juni 2022. Der er kommet nedenstående høringssvar fra i alt 11 organisationer.

Dansk Fjernvarme bakker op om, at sætte et ambitiøst mål om bedre udnyttelse af vedvarende energi samt mere lokal produktion af energi. Dog er de bekymret for forslaget i Bygningsdirektivet, der medfører forpligtelser til mere elproduktion fra solceller på bygninger. Det vil ifølge Dansk Fjernvarme skabe ubalance mellem energiforbruget og solcellernes energiproduktion. Derudover vil det skabe kapacitetsudfordringer i det eksisterende el-system, fordi solceller på bygninger vil stille større krav til kapaciteten i lokale elnet, og medføre øgede omkostninger til forstærkning af eksisterende net. Dansk Fjernvarme sætter desuden spørgsmålstegn ved den miljømæssige gevinst ved solceller. Det foreslås at den nationale tilpasning af direktivet i højere grad skal fokusere på kollektive varme- og elløsninger.

Dansk Industri er enige i behovet for, at accelerere tilladelsesprocesser for etablering af vedvarende energi og en højere VE-målsætning i 2030. DI støtter udbredelse af solceller, men mener ikke, at det skal være et lovpligtigt krav at opføre solenergi på bygninger. DI støtter derfor, at det af forslaget fremgår, at det bør være op til medlemsstaterne at definere kriterier for implementering af og mulige undtagelser for udbygningen af solceller på bygninger i forhold til det tekniske og økonomiske potentiale af installationen. Lovgrundlag og administration af tilladelser til etablering af VE-anlæg og infrastruktur kan forbedres og forenkles samtidig med, at der tages hensyn til EU's biodiversitet. EU kan ifølge DI med fordel fremme investeringer i værdikæden for produktion af solenergi sådan, at hele værdikæden til produktion af solenergi er placeret i EU.

Finans Danmark finder det vigtigt, at der er mulighed for at tilbyde den bredest mulige finansiering til projekter om vedvarende energi, herunder realkredit. Der er dog hindringer i gældende nationale lovgivninger for at tilbyde realkreditfinansiering ved anlæggelsen af energiløsninger og opstilling af VE-anlæg uden for søterritoriet. En løsning er at anse relevante dele af energiløsningen for fast ejendom i tinglysningsretlig forstand. For at kunne tilbyde realkreditfinansiering vil det kræve, at elproduktionsanlæg uden for søterritoriet bliver omfattet af lov om vedvarende energi § 25, stk. 1 og 4, hvoraf fremgår, at elproduktionsanlæg fast forankret på søterritoriet anses i tinglysningsmæssig henseende for fast ejendom. Det kræver også af Finans Danmark nærmere beskrevne ændringer af tinglysningslovens § 19 og retsplejeloven eller evt. anden lovgivning.

BL – Danmarks Almene Boliger oplever, at den almene sektor bakker op om den grønne omstilling og ønsker at tage grønne tiltag. Almene boliger vil kunne bidrage med et væsentligt tagareal til solenergi svarende til en stigning på 39% i forhold til

Danmarks solenergi pr. maj 2021. BL mener, at solceller og lokale energifællesskaber kan dermed bidrage væsentligt til energiomstillingen, da de ved at være beliggende i nærheden af hinanden har mulighed for at styre og koordinere deres produktion og forbrug. BL påpeger, at boligorganisationerne er udfordret af langvarige og komplekse administrative procedurer, og at der i netselskabers praksis ikke tages højde for egenproduktion og energifællesskaber. Dette kræver ændringer i lovgivningen, og skal være bedre praksis fra netselskabers side til at fremme deling af energi inden for VE-fællesskaber.

SYNERGI finder initiativerne i EU-Kommissionens REPowerEU plan positive. Det er vigtigt, at energieffektiviseringsmålet nu opjusteres fra Kommissionens side. SYNERGI anbefaler, at 1) Energieffektiviseringsmålet hæves yderligere til 15 pct., 2) Der fastsættes bindende energieffektivitetsmål for hvert enkelt medlemsland, 3) Energispareforpligtelsen bør som min. være på 1,5 pct., 4) Energirenoveringsraten for de offentlige bygninger skal gælde alle offentlige bygninger og må ikke blot kunne omlægges til energibesparelser, 5) Kommissionens forslag om en årlig reduktion af energiforbruget i offentlige bygninger på 1,7 pct. er positivt, 6) At ambitionerne for Minimum Energy Performance Standards for bygninger hæves, 7) At de nationale renoveringsplaner skærpes, og 8) Et øget fokus på smarte, digitale bygninger.

Kommunernes Landsforening (KL) støtter op om de forhøjede målsætninger for VE og EE og finder ligeledes initiativerne i planen positive. KL påpeger, at der i DK er sparsomt med arealer, og det derfor er vigtigt at sammentænke miljø og klima på de samme arealer. Ligeledes er lokal forankring og merværdi vigtige forudsætninger for, at den grønne omstilling lykkes og har opbakning lokalt. KL bakker op om udbygningen af solenergi på offentlige bygninger, og mener, der er behov for bedre rammer og regler, som fremmer en sådan udbygning. KL bemærker afslutningsvist, at initiativet om hurtigere sagsbehandlingstider er meget ambitiøs, og planen tager ikke højde for de forhøjede udgifter og administrative omkostninger, der vil være på kommunalt plan.

Dansk Metal bakker op om opjusteringen af målsætningen for vedvarende energi til 45 pct. i EU i 2030. Her spiller solenergi og vindenergi en afgørende rolle, og det er dermed positivt, at Europa-Kommissionen anerkender behovet for udbygning af disse energikilder. Angående bygningsdirektivet er Dansk Metal positiv overfor, at Kommissionen stiller krav til flere solceller på bygninger i fremtiden. Et højt forpligtelseskrav for den offentlige sektor kan både bidrage til den helt nødvendige grønne omstilling, og samtidig øge efterspørgslen efter grønne danske produkter og dermed bidrage til at sikre danske industriarbejdspladser. Det samme gælder for et forhøjet EE-mål, som Dansk Metal mener er nødvendig.

Danske Rederier bakker overordnet op om Kommissionens mission om at fremskynde og opskalere produktionen af vedvarende energi. Det er vigtigt at kigge på de regulatoriske barrierer samt strømline disse i EU. For så vidt angår introduktionen af "go-to areas", er Danske Rederier positivt indstillet i det omfang, at det kan være

med til at forkorte konstruktionstiden på vedvarende energi. Der forventes, at man i lovarbejdet vil tage højde for sikkerheden for søfarten og eksisterende fast rutetrafik. Danske Rederier har stort fokus på sameksistens, og ser derfor gerne, at skibsfarten inddrages så tidligt som muligt.

Dansk Erhverv bakker op om EU-kommissionens forslag til ændringer af VE-direktivet, herunder at hæve VE-målet fra 40 til 45 pct. i 2030, indføre hurtigere og mere smidige godkendelsesprocesser, udpege fast track-områder til udbygning af VE og kategorisere vedvarende energi som en tungtvejende offentlig interesse. Kommissionens forslag vil gøre det langt lettere at opsætte vindmøller og solceller og dermed bidrage til både klimamålene, styrket sikkerhed og erhvervsmæssige potentialer i EU. Derudover bakker Dansk Erhverv op om EU-kommissionens forslag til at hæve energieffektivitetsmålet. Energieffektivitet og energibesparelser er helt afgørende, hvis vi skal nå både klimamålene, styrke energiafhængigheden og reducere energiudgifterne.

Green Power Denmark hilser generelt Kommissionens ændringsforslag til VE-direktivet velkommen, da det slår fast, at VE-anlæg er at betragte som en væsentlig samfundsinteresse. Dertil kommer, at direktivet indfører en række bestemmelser, der vil fremskynde godkendelsesprocessen betragtelig. Der er dog risiko for, at en række af bestemmelserne kan lede til u hensigtsmæssig skade på naturen, hvilket gør det vigtigt at sikre, at beskaffenheden af det bagvedliggende datagrundlag for de strategiske miljøvurderinger. Udpegning af "go-to areas" vil gøre det lettere at planlægge udbygningen af nettet og derigennem sikre en omkostningseffektiv og hurtig udbygning. Green Power Denmark kvitterer desuden for ambitionen om, at forkorte de administrative processer, der hidrører godkendelse af VE-anlæg.

Landbrug & Fødevarer ser generelt positivt på, at EU-Kommissionen hæver ambitionerne for andelen af vedvarende energi i 2030, ligesom det er afgørende, at 'energy efficiency first' princippet i endnu højere grad bliver sat i centrum for omstillingen. Det er derfor nødvendigt at adressere de barrierer, der i dag findes for en større og mere effektiv udbygning med vedvarende energi, herunder forbedrede og forenkede administrative godkendelsesprocedurer for VE-anlæg. Dog kan der være udfordringer med kravene til udpegningen af såkaldte go-to områder, særligt hvis det medfører, at myndigheder får ekspropriationsret inden for disse områder. I udgangspunktet er Landbrug & Fødevarer positive over for et højere mål for energieffektivisering. Det er dog vigtigt, at energieffektiviseringsmålene bunder i reelle effektiviseringspotentialer, så de ikke bliver uforholdsmæssigt dyre at indfri.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget er generelt positivt modtaget af de fleste medlemslande. Der er dog også fra en række lande en vis skepsis over for effekten af forslaget, hvor flere mener, at især go-to-områder ikke vil have den tilsigtede effekt og vil være udfordrende at udpege. En række lande ønsker mere fleksibilitet til at fastholde eksisterende nationale

processer inden for rammerne af forslaget, da der er stor forskel i tilladelsesprocesserne på tværs af medlemslandene, som forslaget ikke tager højde for. Dertil ønsker en række lande mulighed for at benytte allerede eksisterende, nationalt udpegede områder og planlagte projekter til at opfylde kravene i forslaget. Flere lande er endvidere skeptiske over for, om forslaget er tænkt tilstrækkeligt sammen med relevant miljølovgivning, herunder direktivet om strategiske miljøvurderinger. Endelig er en række lande skeptiske over for forslaget til tidsfristerne for tilladelsesprocesserne i og uden for go-to-områder, som de anser som urealistiske.

10. Danmarks generelle holdning

Fra dansk side kan Kommissionens REPowerEU-plan og ambitionen om en hurtig udfasning af russisk gas i det europæiske energisystem overordnet støttes. Fra dansk side finder man, at EU skal være uafhængig af russisk fossil energi hurtigst muligt. Fra dansk side ønskes en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. CO₂-reduktion i forhold til 1990 samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet senest i 2050.

Danmark er af den opfattelse, at den aktuelle krise understreger behovet for, at EU accelererer den grønne omstilling og udfasningen af fossile brændsler gennem en ambitiøs udmøntning af Fit for 55-pakken, effektiv implementering af afsatte midler til at indfri EU's høje klimaambitioner og udbygning med vedvarende energi som en vej til europæiske energiuafhængighed og klimaneutralitet. I den forbindelse støtter Danmark Kommissionens ønske om mere ambitiøse VE-mål og EE-mål og bakker derfor op om, at de nye mål bliver integreret og vedtaget inden for passende lovgivningsrammer så hurtigt som muligt. Fra dansk side så man dog gerne EE-målet hævet yderligere til mindst 14,7 pct. ift. et 2020-referenceår (svarende til mindst 40 pct. pba. det tidligere 2007-referenceår).

Det hilses velkomment, at Kommissionen tager initiativ til at accelerere tilladelsesprocedurer for VE for at fremme den grønne omstilling, herunder at VE-projekter og dertilhørende infrastruktur skal anses som værende af tungvejende offentlig interesse og tjene folkesundheden og den offentlige sikkerhed. Dette spiller også en central rolle i *Danmark kan mere II* og bidrager til at skabe en større nuancering i afvejningen af lovlige interesser fsva. miljølovgivning. Der vil dog fra dansk side også arbejdes for, at der kan skabes yderligere nuancering i afvejningen, da det er især kravet om, at fravigelse kun kan finde sted, hvis det er dokumenteret, at der ikke findes alternative løsninger, der udfordrer en accelereret udbygning af vedvarende energi. Derfor vil der fra dansk side arbejdes for, at der kan indføres øget fleksibilitet i forhold til fravigelseskrav af miljøregulering for VE-projekter, der vil bidrage væsentligt ift. opnåelse af reduktionsmål. Dertil vil der fra dansk side endvidere arbejdes for, at der kan indføres større fleksibilitet i forhold til miljøvurdering for VE-projekter og tilhørende netinfrastruktur, således at miljøvurdering af fx forstærkning af netinfrastruktur kan adskilles fra miljøvurdering af enkelte VE-projekter mhp. at fremskynde processen. I den sammenhæng opfordres Kommissionen fra dansk side til at sikre,

at forslaget sikrer tilstrækkelig klarhed i forhold til EU's miljøregler, og hvilke regler der har forrang.

Forslaget vurderes dog generelt ikke til at have den tilsigtede effekt i Danmark eller bidrage markant til udbygningen af, bl.a. fordi der vil være få områder, der kan udpeges til go-to-områder, eftersom Danmark har en begrænset mængde landareal, som vil kunne leve op til kravene til go-to-områder. Dertil fokuserer forslaget primært på VE-udbygning på kunstige og bebyggede overflader, hvor Danmark især fokuserer på storskala VE-projekter både på land og til havs. Fra dansk side vil man derfor arbejde for og opfordre Kommissionen til, at der sker et opfølgende arbejde med at sikre, at godkendelsesprocesserne for større VE-projekter accelereres og smidiggøres.

Danmark støtter dog fortsat forslaget, da det i højere grad retter sig mod lande, som har udfordringer med at nå deres bidrag til 2030-målet, og hvor VE-projekter endnu ikke er udbygget i samme grad, som det ses i Danmark. Derfor forventes forslaget også at kunne bidrage positivt til VE-udbygningen i EU, hvilket man fra dansk side er meget positiv over for. Fra dansk side vil der arbejdes for, at forslaget sikrer hurtigere og smidigere godkendelsesprocedurer for opsætning af VE-projekter, og at resten af EU også får accelereret udbygningen af vedvarende energi, da en styrket VE-udbygning i EU vil sikre hurtigere udfasning af russisk fossil energi. Dertil kan det bidrage til at øge det danske eksportpotentiale.

Danmark vil arbejde for, at forslaget tager højde for allerede etableret national organisering, og at der er stor forskel på medlemslandenes betingelser. Dertil vil man fra dansk side også arbejde for, at forslaget tager hensyn til den store variation i VE-projekter, herunder bl.a. i forhold til størrelsen og kompleksitetsgraden. Fra dansk side vil man tillige arbejde for, at tidsfristerne for godkendelse af VE-projekter i forslagene skal ligge på et ambitiøst niveau, der kan bidrage til at accelerere VE-udbygningen i EU, men der bør også tages hensyn til, hvad der er realistisk i forhold til, at sagsbehandlingen ikke må blive mangelfuld.

Danmark støtter, at solenergi spiller en central rolle i den grønne omstilling. Anvendelsen af solcelleanlæg forudses at spille en rolle i forhold til at opnå klimaneutralitet senest i 2050, dog under forudsætning af national fleksibilitet og teknologisk neutralitet for at sikre den mest omkostningseffektive omstilling. Det er generelt vigtigt for Danmark, at kravene til medlemslandene er proportionelle ift. omkostninger for stat, erhverv og husholdning, samt at der tages højde for forskelle mellem landene, herunder potentialet for etableringen af anden vedvarende energi og de klimatiske forhold. Det er endvidere vigtigt for Danmark, at udbygningen af vedvarende energi sker så omkostningseffektivt som muligt. Danmark er således opmærksom på, om prioriteringen af solenergi på bygninger frem for storskalaanlæg som fx havvindmøller og udnyttelse af elnettet kan hæmme en omkostningseffektiv udrulning af vedvarende

energi i en dansk kontekst. Fra dansk side vil man opfordre Kommissionen til at involvere medlemsstaterne i identifikationen af markedsdrevne udrulning af solenergi og muligheder for at promovere dette.

Konkret holdning til forslag til ændringerne af bygningsdirektivet er håndteret i separat notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da ændringsforslagene blev håndteret i forbindelse med forhandlingerne om forslag til revision af bygningsdirektivet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 22. november 2022 til forhandlingsoplæg samt den 23. juni til orientering under punktet om "siden sidst".

Den del, der relaterer sig til et forøget VE-mål, er dækket af det forhandlingsoplæg, som blev forelagt for Europaudvalget den 3. marts 2022 om revisionen af direktivet om fremme af vedvarende energi. Den del, der relaterer sig til et øget EE-mål, er dækket af det forhandlingsoplæg, som blev forelagt for Europaudvalget den 25. maj 2022 om revision af energieffektivitetsdirektivet. Den del, der relaterer sig til revisionen af bygningsdirektivet, blev forelagt til skriftligt forhandlingsoplæg den 13. oktober 2022.